

Korpit valokuvaajan ajatuksissa ja elämän luontokuvissa

■ MATTIAS TOLVANEN

Mika Honkalinna, *Korppiretki*.
Maahenki 2015.

Mika Honkalinnan uusimman teoksen, lähes kokonaan mustavalkoiseihin luontokuvaan perustuvan korppikirjan *Korppiretki* ensimmäiset selailukerrat herättävät kiinnostukseni. Käsissä on kaunis valokuvateos, joka ei ole vain luontokuvilla kuvitettu kertomus korppien elämästä.

Jos lukija odottaa eräretkestä kertovaa luontokirjaa, hän voikin lukea Kymenlaakson metsiin suuntautuneista retkistä, joiden tarkoituksena oli valokuvata korppeja ja samalla rengastaa korpinpoikasia. Erämaassa on eletävä luonnon ehdoilla sekä myös yövyttävä kevät-talven kylmässä, kosteassa ja räntäsateisessa metsässä, juuri siellä missä korpitkin elävät.

Honkalinnan asenteet hankalia luonnonoloja kohtaan tuovat mieleeni Antti Leinosen hienon teoksen *Ahman kintereillä* (Maahenki 2012), jonka talviöiset kuvaustilanteet ahman saapumista odotellessa kertovat aiheelleen omistautuneen

luontokuvaajan peräänantamattomuudesta. Samalla tavalla sinnikäs on myös Honkalinna, lahjakas ja taitava valokuvaaja, joka etsii kuviinsa vahvaa visuaalista näkemystä.

Mustan linnun kohtaaminen on kiinnostava kokemus, Honkalinna on ollut valmis näkemään paljon vaivaa saadakseen kuvissaan esille korpin luontaisen olemuksen. Ehkä jotain myös mystisistä käsityksistä, joita kansanperinteessä usein yhdistetään korppiin. Hänen impressionistisimmassa valokuvissaan on jäljellä vain siipien liike kuvaamassa vaikutelmaa korpin lennosta tai korppien tanssista.

Sukulaissielu lintujen maailmassa

Korppiretki kertoo korpeista ja valokuvausretkistä, mutta samalla myös Honkalinnan oman elämän korppiretkestä, joka on johdannut vahvan luontosuhteen kehittymiseen. Luonto on ollut hänen kiinnostuksensa kohteena lapsuudesta lähtien, lopulta valokuvausharrastus muuttui luontokuvaajan suunnitelmalliseen työhön. Henkilökohtaisia tunteja tarkastelevan tekstin kirjoittaminen vaatii pitkän ja perusteellisen työn. Honkalinna osaa myös kirjoittaa, kertomuksiin hän on koonnut ajatuksiaan poikavuosien laavuretkeilystä alkaen yli kolmen vuosikymmenen ajalta.

Korppi on Honkalinnalle kuin metafyyssisen ajattelun lintu, sukulaissielu eläinmaailmassa. Siksi korpissa on hänen mielestään riittävästi aineksia kuinka suureen kertomukseen tahansa. Jokaisen lukijan arvioitavaksi jää, kohaivatko tekstin luontokokemukset yleisesti mielenkiintoa herättäviksi. Myös lukeminen on henkilökohtainen kokemus, jossa luki-

ja kokee tekstin aina omalla tavallaan, omien kokemustensa kautta.

Honkalinna kertoo hyvin merkityksellisestä nuoruutensa luontokokemuksesta, jolloin hän astui kuin portin kautta uuteen maailmaan. Korpin pesäpaikkaa etsiessään hän kulki suuren kalliopaaden ja kalliorinteen väliin jäävän kapean solan läpi ja löysi yllättäen kalliokielekkeeltä alas romahtaneen korpin risupesän. Hyväkuntoiset, jo melkein lentokykyiset poikaset istuvat pesässä ja hätäntyneet emolinnut aloittavat koväänisen mekkalan varoittaessaan pesälle ilmestyneestä tunkeilijasta. Vaikuttava tilanne jäi voimakkaana elämyksenä mieleen. Hän palasi pesälle uudelleen muutaman päivän kuluttua ja valokuvasi silloin elämänsä ensimmäiset luontokuvat isoäitinsä kameralle.

Yksinkertainen "pokkari" vaihtui pari vuotta myöhemmin järjestelmäkameraan ja teleobjektiivin. Samalla korpista tuli Honkalinnalle tärkeä kuvauskohde, jonkinlainen kohtalon musta lintu, jonka valokuvaamista hän on jatkanut vuosikymmenestä toiseen. Uudet korppiretket ovat olleet valmiina suunnitelmassa aina edellisen jälkeen, ja hänen elämästään onkin muodostunut todellinen korppiretki.

Arka erämaiden lintu

Korppi on erämaiden lintu, ehkä siksi se on monelle melko tuntematon, vaikka Lapin maisemissa siihen voi törmätä myös hiihtovaelluksilla. Laji on alkanut näytettyä viime aikoina myös suurten kaupunkien liepeillä, mutta silloinkin se pesii mahdollisimman syrjäisissä paikoissa. Korppien määrä on jatkuvasti kasvanut, mutta luon-

teeltaan se on edelleen arka ja varovainen salomaiden lintu. Erityisesti korpin rauhoittaminen 1990-luvun lopulla on vaikuttanut sen runsastumiseen. Korppi on rauhoitettu kokonaan poronhoitoalueen ulkopuolella ja myös poronhoitoalueella 10.4.–31.7. välisenä aikana.

Varsinkin kaupunkien ulkoilualueiden metsissä ja kalliojyrkännteillä korpit saavat pesiä kaikessa rauhassa, joten uudet korppien sukupolvet asettunevat tulevaisuudessa yhä lähemmäksi asutusta. Korppi on hyvin älykäs lintu, se voisi helposti oppia käyttämään hyväkseen kaikkia urbaanin elämän mahdollisuuksia. Vielä se ei kuitenkaan ole sopeutunut samalla tavalla kaupunkilinnuksi kuin pienemmät sukulaisensa varis, naakka ja harakka.

Honkalinnan *Korppiretken* kuvituksena on huikean hienosävyisiä valokuvia, joiden yksityiskohditiin kannattaa keskittyä kaikessa rauhassa. Hienot valokuvat ovatkin tämän teoksen tärkeintä sisältöä. Kirjassa korostuvat sysimustan linnut ja sen elinympäristön tummat sävyt ja röntäsaateisen talven hämärä. Kuvat vaikuttavat aluksi täysin mustavalkoisilta, mutta tarkasti katsottaessa niissä on myös värisävyjä ja hienosti sävytettyjä korostuksia, jopa selkeästi erottuvia värejä. Esimerkiksi korpin pesän kuvassa erottuu munien sinisen vihertävä väri.

Alkujaan kymenlaaksolainen Honkalinna asuu nykyisin Limingassa. Hän on julkaissut viisi luontokuvakirjaa. *Korppiretki* on hänen tähänastisen tuotantonsa huipeutuma, tarkkaan ajateltu ja viimeistelty kirja korpeista pohjoisen havumetsissä. Teos valittiin WWF Suomen vuoden 2015 luontokir-

jaksi. Taigan luonto on muutenkin Honkalinnan tärkeintä aihepiiriä. Korppiretken valokuvista hän on koonnut myös Metsähallituksen luontokeskuksissa kiertävän näyttelyn.

Kirjoittaja on biologi ja tietokirjailija.